

Дзвінскі ўзгорак

*Кроч на свой родны,
дзвінскі ўзгорак,
каб глядзець у будучую сінь*

ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА ВІЦЕБСКАГА РАЁНА, №15 (102)
КАСТРЫЧНІК 2019 ГОДА

КРАЯЗНАЎСТВА

АТЛАС ПРЫ ДАРОЗЕ

Заронаўскі сельскі Савет дэпутатаў жыве на юбілейнай хвалі. З нагоды яго 95-годдзя ў вёсцы Суйкава адбылося адкрыццё гістарычнага банера «Гістарычны атлас Заронаўскага краю». Ён усталяваны пры дарозе каля Суйкаўскай школы ў крокавай даступнасці для ўсіх цікаўных.

На банеры пазначана шмат гістарычных аб'ектаў нашага краю: брацкія пахаванні, азёры, зніклыя помнікі. Сярод іх — заронаўская царква св.Ануфрыя, якая двойчы прымала працэсію з мошчамі нашай беларускай святой Ефрасінні Полацкай. Гэта было ў 1871 годзе і ў 1910 годзе пры пераносе поўнасцю мошчаў святой Ефрасінні. Працэсія ішла з Лужасна праз Пестуніцу. Прыпынялася ў многіх мясцінах.

Паказаны амаль усе населеныя пункты, якія зніклі. Між іншым, падаюцца некалькі назваў, напрыклад, сёння значацца Палойнікі, а раней тут была Шлёпаўка, затым Матрасы. Можна прачытаць аб існаванні раней на нашай тэрыторыі вёскі Швейцарыя (каля Суйкава). Былі Замосце, Заполле, Навасёлкі, Шаркі, назвы якіх можна знайсці на карце Віцебскага раёна ў іншых сельсаветах. Быў у нас свой паселак Леніна, а таксама вёскі Зязюлі, Шэйкі, Вакзал, Барадзіны (Барадзіно).

Адкуль з'явілася ідэя такога атласа? У Віцебскім раёне ствараецца краязнаўчы атлас, збіраецца інфармацыя па сельсаветах. Мы справіліся з заданнем і вырашылі на аснове сабраных звестак зрабіць банер, каб людзі ведалі сваё гістарычнае мінулае. Тэхнічную працу выканаў Станіслаў Нікіцін, захавальнік музейных экспанатаў музея «Гісторыя Заронаўскага краю».

Прафінансавалі выраб і ўстаноўку банера педкалектыў Суйкаўскай школы і мясцовыя мецэнаты.

На адкрыцці гістарычнага атласа прысутнічалі школьны калектыў, старэйшыны вёсак і дэпутаты Заронаўскага сельскага Савета, мясцовыя жыхары. Права адкрыць банер было прадстаўлена вучням, пераможцам краязнаўчых конкурсаў Мікіту Шыбеку і Дар'і Зімінай. Мікіта і Даша выступілі на абласных конкурсах з даследчымі работамі пра мясцовых людзей — Любоў Ніхіфараву з в.Субачы і сям'ю майстроў Марозавых-Глінка з в. Бліны. Юныя заронаўскія краязнаўцы шмат распавядаюць пра жыццё, мясцовыя падзеі і людзей і падчас экскурсій па музеі. Старшыня Заронаўскага сельвыканкама Зоя Пека адзначыла ў сваім выступленні многіх актывістаў і памочнікаў, што дапамагаюць у рэалізацыі праектаў сельскага Савета, уручыла ім падзякі і сувеніры. Сярод узнагароджаных, старэйшыны вёсак Пракуды, Баршчоўка, Суйкава Тамара Раздробенка, Наталля Уласенка, Ванда Хахлова. Не забыліся пра былую старэйшыну Суйкава Марыю Амосаву. Сёлета ёй споўнілася 90 год, але яна па-ранейшаму займае актыўную пазіцыю і нераўнадушная да ўсіх падзей сваёй вёскі. Жыццёвая энергія жанчын радуе. Гэта актыўныя памочніцы старшыні. Да іх можна звярнуцца па любому пытанню і атрымаць пасільную дапамогу.

Спадзяемся, што наша ініцыятыва будзе станоўча ацэнена жыхарамі сельсавета.

Л. НІКІЦІНА
краязнаўца

ВЕДАЙ СВОЙ КРАЙ

Заронава, якое мае статус аграгарадка, практычна нічым не адрозніваецца ад тыповай вёскі. Але тут ёсць унікальная ўстанова, якая зрабіла гэты населены пункт у 25-ці кіламетрах ад Віцебску вядомым на ўсю вобласць, а то і на ўсю Беларусь.

Гэта гісторыка-этнаграфічны музей «Гісторыя Заронаўскага краю», які кіруе краязнаўца Людміла Нікіціна — аўтарка некалькіх кніг пра тутэйшыя мясціны, нястомная вандроўніца па наваколлях, збіральніца фальклору і прыдумшчыца экспазіцыйных цікавостак.

Сёлета музею споўнілася 33 гады: ён быў створаны ў 1986 годзе і меў усяго адзін пакойчык у інтэрнаце для дзяцей з аддаленых вёсак. Апекавацца ім пачала маладая настаўніца беларускай мовы Людміла Нікіціна, а сёння побач з ёй ужо працуе сын Станіслаў. У музеі некалькі выставачных залаў, экспазіцыі створаны і ў двары, і нават у скляпенні, дзе некалі захоўвалі гародніну для школьнай сталоўкі. Там месціцца міфалагічная зала, аналагаў якой няма ў Беларусі: яе «засялілі» тыя самыя «нячысцікі», апісаныя фальклярыстам Мікалаем Нікіфароўскім паводле аповедаў жыхароў якраз тутэйшых мясцінаў.

Сустракаюць гасцей музею, у якім ужо больш за 24 тысячы экспанатаў, выхаванцы Людмілы Нікіцінай з пазашкольнага дзіцячага гуртка «Юныя экскурсаводы», у які мясцовая дзятва марыць трапіць з самага дзяцінства. Яшчэ адна галіна дзейнасці краязнаўчага накірунку, — пашуковая: у гэтым раёне падчас вялікай Айчыннай вайны ішлі жортсткія баі за Віцебск, загінулых не паспявалі хаваць нават у брацкія магілы, і мэта пашукавікоў — знаходзіць звесткі пра страчаных і забытыя пахаванні, каб перанесці парэшткі воінаў у Заронаўскі мемарыял.

За вёскай раскінулася маляўнічае Заронаўскае возера, пра якое існуе безліч легенд, а панавокал — лясы і палі, поўныя таямніцаў. Калі Людміла Канстанцінаўна распавядае пра каменныя крыжы, якія самі сабой растуць з глебы, або пра паданні, занатаваныя ад старажылаў, то ствараецца ўражанне, што Заронаўскі край — гэта найлепшае месца ў свеце, і нічога падобнага няма больш нідзе ў Беларусі.

Аднак справа не ў выключнасці, кажа Людміла Нікіціна:

— Такіх мясцін багата, але ўнікальнымі яны становяцца толькі тады, калі знаходзяцца людзі, якія расказваюць пра гэта. Дапамагаюць улюбіць у гэты край не толькі мясцовых жыхароў, а кожнага, хто прыязджае сюды. А для настаўніка краязнаўства — гэта вельмі ўдзячны занятак, бо за ім дзеці будуць хадзіць гужам, як гэта сталася і са мной, што ўсе мае вучні, і ранейшыя, і цяперашнія, адданыя краязнаўству. Ведаць свой край, любіць яго — гэта значыць берагчы яго і захоўваць для тых, хто прыйдзе сюды пасля нас.

Беларускае Радыё Рацыя

Чытайце сайт
Віцебскага раёна:
http://vicebskreg.by

ГАСПАДАРКА

ПОСТРОЕНЫ НЕЗАКОННО

Предприниматель из Витебска Максим Жуков не может добиться от властей сноса незаконных построек, которые соседствуют с границей закреплённого за ним участка и угрожающих обрушением.

Максим Жуков пишет в своей странице в соцсетях о продолжении тяжбы с чиновниками Витебского района и областными службами о незаконных постройках возле своего участка: «Получил очередной лживый „ответ" от имитаторов бурной деятельности из исполкома. Крышевал этот „ответ" областной Госконтроль.

Пройдусь по пунктам:

1. Нет копии акта осмотра и списка присутствовавших при осмотре.

2. Нет копии решения Летчанского сельского совета депутатов о постройке сарая.

3. Нет копии письменного разрешения от руководства Великолетчанской школы-интерната.

Копий нет, так как в этих решениях есть фраза „согласно генплана д. Большие Лётцы". Подозреваю, что на генплане никаких сараев нет.)

4. Нет копии выписки из похозяйственной книги сельсовета о сарае номер два.

5. „Сарай номер один находится в удовлетворительном состоянии" — ложь (можете посмотреть на фото).

6. „Несанкционированных свалок бытовых и строительных отходов не установлено" — ложь. Скину в понедельник самые свежайшие фотки.

7. Кроме того, не дан ответ на принадлежность других сооружений, в том числе аварийных, находящихся в непосредственной близости к участку усадьбы.»

Также Максим Жуков возмущается, что продолжает тратить своё собственное время и деньги на борьбу с лицами, получающими зарплату из его и наших налогов.

А.Адамов

АВІАЦЫЯ

АЭРАДРОМ НЕ ПРЫМАЕ

Віцебскі аэрапорт зноў застаецца без лоўкостаў. Мадзярская лаўкост-кампанія Wizzair з наступнай вясны пачне лётаць толькі па маршруце Мінск — Будапешт.

Міністр транспарту Рэспублікі Беларусь Аляксей Аўраменка пацвердзіў прыход лаўкост-кампаніі ў Беларусь.

"Гэта адзіны напрамак, пра які дамовіліся з кампаніяй Wizzair. Але наша мэта — развіццё абласных аэрапортаў, і мы паралельна прапрацоўваем з іншымі лаўкост-кампаніямі магчымасць лётаць у абласныя аэрапорты. Усё будзе залежаць ад таго, як будзе складвацца іх эканоміка. Яны самі прымаюць рашэнне аб адкрыцці таго ці іншага маршруту." – распавёў міністар.

Аляксей Аўраменка сказаў, што перамовы Беларусь вядзе «з рознымі лаўкостамі».

Для эканомікі Віцебска і Віцебскага раёна прыход такіх малабюджэтных кампаній азначаў бы дадатковыя (і не малыя) сумы пералічэнняў у бюджэты горада і раёна. Дадатковыя працоўныя месцы, інфраструктура і сэрвісы, нарэшце, адкрыццё доўгачаканага бязвіза для Віцебска падчас "Славянскага базару" – усё гэта прыносіць развіццё ў эканоміку рэгіёна. І зацягванне і адтэрміноўка з прыходам такіх кампаній істотна адбіваецца на рэальных паказчыках развіцця эканомікі горада і вобласці.

Але прыход лоўкостаў азначае і капітуляцыю манаполіі "Белавіа" на ажыццяўленне вылетаў з краіны, што разбурае стратэгічны пасыл беларускага кіраўніцтва пра заботу аб дзяржаўных манаполіях. І гэта азначае, на думку некаторых дасведчаных эканамістаў, што ранейшая мадэль канчаткова не спрацоўвае і нас чакаюць хуткія змены.

А.Смаленскі

КАМПАНІЯ

ГЭС В ВИТЕБСКОМ РАЙОНЕ

Генеральный директор РУЭСП «Днепро-Бугский водный путь» Николай Котецкий рассказал о перспективах развития водных путей на Двине, где ведет деятельность филиал предприятия «Витебскводтранс».

Благодаря строительству Витебской ГЭС верхний бьеф имеет протяженность 48 км с устойчивыми глубинами и хорошими характеристиками судового хода. Искусственно созданные условия дали толчок к развитию инфраструктуры и судоходства всех форм собственности.

Региональный бизнес высказывает серьезную заинтересованность в создании собственного флота. Однако существует проблема с нижним бьефом, что сказывается на функциональной деятельности «Витебскводтранса».

На участке 20 км в меженный период он практически несудоходен. По поручению министра предприятием был сделан анализ ситуации и возможность строительства искусственного подпора ниже речного порта, чтобы обеспечить перевозки в навигационный период. Но нет гарантий, что конструкция выдержит нагрузку во время паводка.

По мнению Николая Котецкого, строительство третьего объекта – инвестиционного проекта по каскадированию Двины Бешенковичской ГЭС позволит полностью обеспечить судоходство на участке от границы России до Полоцка.

Касаясь деятельности «Витебскводтранса», Николай Котецкий отметил, что за короткий срок его руководитель Анатолий Леонов вывел филиал на стабильную работу.

За 9 месяцев 2019-го выручка «Витебскводтранса» составила более 2,8 млн руб. и увеличилась к прошлому году на 35%. Грузооборот вырос на 32%. Производительность труда на одного работника составила 30,3 тыс. руб. (рост 29%). Средняя зарплата – 871 руб. (29%).

Со строительством Бешенковичской ГЭС открылись бы огромные перспективы развития судоходства на Двине. Например, в весенний период по высокой воде «Витебскводтранс» осуществлял доставку леса на «Витебскдрев», что в разы дешевле, чем автотранспортом. Также можно было бы транспортировать доломитовый щебень из Рубы в Полоцк. Рассматривалась бы возможность строительства туристического теплохода подобного «Белой Руси», который ходит по Припяти и пользуется устойчивым спросом.

Участники республиканского семинара по развитию ВВТ посетили Витебскую ГЭС и судоходный шлюз. После чего на теплоходе «Витебск» совершили экскурсию в Здравнёво. На протяжении полутора часов их сопровождал директор музея-усадьбы Ильи Репина Алексей Сухоруков, который вместе с Анатолием Леоновым продвигает идею постоянного экскурсионного маршрута от Витебской ГЭС в Здравнёво. Алексей Сухоруков отметил, что необходимо использовать появившуюся возможность путешествия в музей-усадьбу по воде. У людей есть к этому интерес. К тому же Илья Репин иногда сам добирался на пароходе из Витебска до своего имения. На протяжении пути туристам можно рассказать много интересного о Двине, которая в древности являлась важной транспортной артерией как для Витебска, так и для всего региона от Валдайской возвышенности до Балтики.

СЕРГЕЙ ЛЯШУК
"Витебские вести"

ЗДАРЭННІ

БУХГАЛТЕР ПРИСВОИЛА ДЕНЬГИ

Бухгалтера одного из учреждений образования Витебского района будут судить за присвоение денег, полученных школой от религиозного объединения.

В августе 2017 года главный бухгалтер приняла от представителя одной из религиозных общин 2045 рублей — оплату за услуги, оказываемые учреждением образования этой религиозной организации. Эти деньги она сдать в обслуживающий банк для зачисления на расчетный счет.

Однако женщина только оформила квитанцию к приходно-кассовому ордеру, но, в нарушение порядка ведения кассовых операций, оприходование денег путем документального оформления приходно-кассового ордера и сдачи в подотчет бухгалтеру-кассиру не осуществила. Наличку она оставила в своем рабочем столе в служебном кабинете.

Через некоторое время подобным же образом главбух приняла от представителя этого же религиозного объединения наличные еще 7137 рублей.

При этом она внесла заведомо ложные сведения о суммах, полученных в качестве оплаты за услуги и подлежащих внесению в кассу учреждения, в приходно-кассовый ордер. Таким образом она присвоила 260 рублей из этих денег, сообщает газета «Жыццё Прыдзвіння» со ссылкой на следователя второго следственного отделения Витебского райотдела Следственного комитета Наталью Водчиц.

В результате женщину обвинили в хищении путем злоупотребления служебными (часть 1 стать 210 УК). Расследование этого дела уже завершено и оно передано в суд. Главный бухгалтер ущерб возместила в полном объеме.

ЛАЗНЯ

СТАНЬ ЧИЩЕ!

Лазня или по-русски баня, издавна пользуется всенародной любовью. Тысячи любителей легкого пара каждую неделю посвящают ей несколько часов свободного времени.

Лазня или по-русски баня, издавна пользуется всенародной любовью. Тысячи любителей легкого пара каждую неделю посвящают ей несколько часов свободного времени.

Несмотря на центральное водоснабжение квартир, душ и ванна никогда не заменят парилки. Как обстоят дела с «парным» вопросом на местах, рассказал главный специалист отдела архитектуры и строительства, ЖКХ райисполкома Виктор Шостачук.

На балансе УП ЖКХ «Витрайкомхоз» находятся общественные бани в д. Должа, аг. Новка и г. п. Сураж. Тариф на их услуги составляет 4 рубля за одну человеко-помывку за сеанс, а это ни много ни мало — 2 часа. По результатам проведенного анализа определено, что в 2018 году посещаемость бань составила 767 человеко-помывок, при максимально возможном уровне в 9072. За 9 месяцев текущего года общественные бани в Долже и Сураже посетили всего 527 человек.

— Проводилась работа по изучению спроса на данные услуги с использованием транспорта предприятия для доставки в одну из бань жителей тех населенных пунктов, в которых бани отсутствуют, — рассказал Виктор Шостачук. — Предложение не нашло отзыва у сельчан. Фактически доставка была осуществлена дважды только в 2015 году. Возможно, пользовалась бы спросом передвижная баня на колесах, зарегистрированная и оборудованная надлежащим образом, однако предприятие пока себе ее приобретение позволить не может.

Стационарные бани в Сураже и Долже в настоящее время нуждаются в ремонте стен и потолков в моечных отделениях, необходима также замена обшивки стен в парилках. В марте нынешнего года частично были выполнены ремонтно-строительные работы в должанской бане, в аг. Новка установлены новые газовые горелки для подогрева воды. В настоящее время ведется работа по их подключению.

В целях улучшения качества оказания банных услуг УП ЖКХ «Витрайкомхоз» по заявкам населения меняется график работы бань в зависимости от праздничных и предпраздничных дней, государственных и религиозных праздников.

vk.com/club143797237

ЗАХАПЛЕННІ

НЕЗВЫЧАЙНЫЯ РОВАРЫ З ВІЦЕБСКАГА РАЁНА

Нестандартныя мадэлі ровараў — для перавозкі грузаў, апрацоўкі агарода, у дапамогу пажылым людзям — стварае 83-гадовы Віктар Родчанка з вёскі Заполле Віцебскага раёна.

Мясцовыя прывыклі да знаходак вясковага кулібіна і з радасцю карыстаюцца яго тэхнікай. Карэспандэнты БелТА адправіліся ў Віцебскі раён, каб даведацца, навошта пенсіянер вырашыў вынайсці ровар.

Ровар — на першым месцы ў топе запатрабаванага транспарту ў вёсцы. Ён зручны, практычны і непатрабавальны ў абслугоўванні. Тым не менш Віктару Родчанка звычайнага функцыяналу двухколавага каня недастаткова, і ён вырашыў яго пашырыць.

Вынаходзіць Віктар Родчанка пачаў каля 50 гадоў таму, калі сын зламаў ровар. Рама і кола былі сагнутыя — сур'ёзная паломка. «Я ж працаваў выкладчыкам працы. Думаю: «Што, няўжо не падпраўлю?» Усё атрымалася, працэс спадабаўся, стаў удасканальць канструкцыі», — распавядае ён.

Матэрыялы для новых ровараў Віктар Родчанка атрымлівае, разбіраючы свае старыя. Пілуе, варыць, рэгулюе — усё сваімі рукамі. За гады сабраў дзясяткі мадэляў. Пенсіянер не лічыць свае вынаходкі чыстымі роварамі. Кажа, што гэта сумесь двухколавага каня з аўто. «Я іх называю трыцыкламі, — удакладняе майстра з Заполля. — Спачатку нараджаецца ідэя, выношваю яе, потым раблю чарцёж. Без яго ніяк, гэта мова тэхнікі».

Пры распрацоўцы дызайну дапамагаюць веды, атрыманыя ў універсітэце. Віктар Родчанка — выпускнік першага набору 1959 года мастацка-графічнага факультэта Віцебскага педінстытута.

Колькі ў сярэднім сыходзіць часу на стварэнне мадэлі, мужчына дакладна не ведае. «Калі ёсць чарцяжы, то зрабіць ровар — раз плюнуць. Галоўнае — усё правільна разлічыць», — адзначае пенсіянер.

Зараз у яго гаражы пяць ровараў. На адным — карціна з выявай Пегаса. Самыя папулярныя грузавыя, іх часцей за ўсё просяць аднавяскоўцы.

«Перавезці мяшкі, бярвёны, вёдры з ягадамі ці вадой — для ўсяго падыходзяць, можна смела класці груз у 50—70 кг. У свой час адаптаваў ровар і для апрацоўкі агарода. Я кручу педалі, а ўнук — абганяе. Так разам і аралі», — успамінае Віктар Зіноўевіч.

Адна мадэль створана ў 1985 годзе. У той год нарадзілася ўнучка Воля, у яе гонар і назваў. Сярод ровар для пажылых людзей. Едзе няхутка, ёсць дах, зручнае сядзенне, на якім можна адкінуцца. Адпачыў — і паехаў далей.

«У яго такая канструкцыя, што зваліцца практычна немагчыма. Такіх бы пару штук у дамы састарэлых — з задавальненнем бы карысталіся. Бо не кожны можа перакінуць нагу праз веласіпедную раму, яны бываюць высокія, старым нязручна», — разважае вынаходнік.

Для заняткаў фізічнай культурай пенсіянер збудаваў драўляны велатрэнажор. Займаецца на ім кожны дзень. «Калі ногі баляць, стамляюцца, я не адпачываю, а саджуся за трэнажор і працую. У дзень кручу педалі 40—60 хвілін, потым добра сябе адчуваю», — прызнаецца ён.

Народны майстар на ровarах не спыняецца. Вынаходзіць розныя дробязі для выгоды ў побыце, размалёўвае сцены, выразае па дрэве — дом упрыгожаны рознымі фігурамі. Чым яшчэ здзівіць жыхароў Заполля, Віктар Родчанка пакуль не вырашыў. Дакладна ведае, што сядзець склаўшы рукі не будзе — творчы пошук працягваецца.

БелТА

АБ'ЯВА

Каб атрымліваць кожны нумар газеты "Дзвінскі Ўзгорак" паведаміце рэдакцыі аб гэтым. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэдэфануйце.

Калі парушаны вашы правы спажыўца, працаўніка, то даем эфектыўныя парады па абароне права і пошуку бясплатных юрыстаў. Звяртайцеся на адрас газеты "Дзвінскі Ўзгорак".

Наша газета стала размяшчацца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

ПАЛІТАЛОГІЯ

ВЫБАРЫ ЯК ГУЛЬНЯ З НУЛЯВОЙ СУМАЙ

Усе спартыўныя гульні — гэта гульні з нулявой сумай. Калі форвард вашай улюбёнай каманды забівае камандзе суперніка гол — каманда суперніка яго прапускае. І як бы ні стараліся форварды, сума забітых і прапушчаных мячоў (апошнія варта лічыць са знакам «мінус») будзе роўная нулю.

Аналагічная гісторыя і з балансам перамогаў і паразаў. Ён сыходзіцца заўсёды — і тым адрозніваецца ад балансу дэбету і крэдыту ў бухгалтара-пачаткоўца.

А ці можна ўявіць сабе гульню, у якой выйграюць абодва ўдзельнікі? Безумоўна. Жылі-былі, напрыклад, два сябры — паэт і аматар выразаць свістулькі. У першага быў сцізорык, але не было асадкі. У другога ж, наадварот, была асадка, але не было сцізорыка. Пасля непрацяглых перамоваў сябры вырашылі здзейсніць абмен. З фармальнага пункту гледжання нічога не змянілася. Абмен нічога не дадаў, аднак ён ператварыў два бескарысныя прадметы ў два карысныя. У выніку і паэт, і аматар выразаць свістулькі засталіся ў выйгрышы, дый не толькі яны….

Гэты, здавалася б, прыватны выпадак ілюструе сутнасць рынкавай эканомікі, заснаванай на ўзаемавыгадным абмене. Пра маштабы абмену мы можам меркаваць паводле справаздачаў Сусветнай гандлёвай арганізацыі. Яго міжнародны складнік вырас у 2018 годзе да $ 19,7 трыльёна. У бягучым годзе такі абмен павінен быў павялічыцца яшчэ на 1,2%. Сціпленька. І віной таму — гандлёвая вайна паміж ЗША і Кітаем

А як наконт палітыкі? На жаль, тут не ўсё так адназначна. Растлумачу на прыкладзе, запазычаным у расійскага палітолага Барыса Макаранкі: «Савецкая мадэль развіцця спарадзіла не вядомы раней феномен: індустрыяльнае, гарадское, адукаванае грамадства без інстытутаў рынку і прыватнай уласнасці, без канкурэнцыі як у эканоміцы, так і ў палітыцы».

Ключавое слова ў цытаце — «канкурэнцыя». Строга кажучы, пры яе адсутнасці пра палітыку можна казаць толькі ўмоўна, аднак жа казаць можна, і гэта вялікі прагрэс у параўнанні з савецкім перыядам у развіцці беларускай дзяржаўнасці.

За чый кошт банкет?

У аўтарытарных палітычных рэжымах, якія імітуюць дэмакратычныя выбары, вынікі галасавання можна прадказаць загадзя. Гэта важная, але не адзіная іх асаблівасць. Выбары, як гульню з нулявой сумай, мабыць, па значнасці можна смела паставіць на другое месца. На практыцы гэта азначае, што пераможца атрымлівае ўсё ці амаль усё. Прыгадаем парламенцкія выбары 2016 года, калі ў склад Палаты прадстаўнікоў былі дапушчаныя дзве апазіцыянеркі — Ганна Канапацкая і Алена Анісім. Колькасць дапушчаных магла быць і большай, але справа не ў колькасці. Выбары ад гэтага не сталі б выбарамі, бо рашэнне наконт пераможцаў прымалі не выбаршчыкі.

Часы мяняюцца, і вось ужо з Палаца Незалежнасці загучалі словы, здольныя ўсяліць надзею: «Будучы парламент павінен быць лепшы за гэты. Калі будзе такі ж ці горшы, значыць, няма развіцця. Таму, не ў крыўду дэпутатам будзе сказана, павінны прыйсці людзі лепшыя, якія, калі гэта трэба будзе (вылучана. — Рэд.), павядуць рэспубліку наперад».

Няўжо ў Палацы Незалежнасці задумаліся пра будучыню Беларусі, а заадно і пра нашу з вамі? І няхай сёння патрэбы ў парламенце, здольным весці рэспубліку наперад, яшчэ не сфарміраваліся, але хто дасць гарантыю, што такое з ёй (з патрэбай) не здарыцца паслязаўтра? Руплівы гаспадар рыхтуе санкі летам, а калёсы зімой, таму будучы парламент «павінен стаць дыскусійнай пляцоўкай для дыялогу дэпутатаў з рознымі палітычнымі поглядамі, якія пры гэтым падзяляюць галоўныя прынцыпы: незалежнасць краіны, стабільнае развіццё і рост дабрабыту беларускага народа».

Цяперашні рост дабрабыту без развіцця сёння ўжо не задавальняе архітэктараў «беларускай мадэлі». Звернемся да статыстыкі. Рэальныя наяўныя грашовыя даходы насельніцтва за студзень-ліпень павялічыліся на 7,1%, а эканоміка падрасла толькі на 1,3%. За чый кошт банкет? Можа, за кошт амерыканскага мільярдэра Ілана Маска, які падарыў адзінаму палітыку (АП) электрамабіль «Тэсла»? Наўрад ці. Як адна ластаўка не робіць вясны, так і адзін электрамабіль не здольны павысіць даходы 9,5 мільёна беларусаў на статыстычна значную велічыню. Асобна ўзятаму беларусу — калі ласка, усім разам — не ўпэўнены, хоць чаго толькі ў гэтым жыцці не здараецца.

На двары — эканоміка ведаў. «Беларуская мадэль» рэагуе на яе шляхам скарачэння колькасці арганізацый, якія выконвалі навуковыя даследаванні і распрацоўкі (у 2011 годзе — 501, а ў 2018 годзе — 455), і зніжэннем колькасці персаналу, занятага навуковымі даследаваннямі і распрацоўкамі (у 2011 годзе — 32 194 чалавекі, а ў 2018 годзе — 27 411). Але калі першы паказчык за сем гадоў скараціўся на 9%, а другі — на 15%, то колькасць выдадзеных патэнтаў на вынаходніцтвы за той жа перыяд знізілася на 58% (з 1 474 да 625).

Ці яны, ці краіна

Злыя языкі сцвярджаюць, што асаблівых надзей наконт руху наперад мець не варта. Адзін з такіх языкоў належыць расійскаму палітыку Леаніду Гозману. Вось як ён абгрунтоўвае свой песімізм: «А яшчэ ў будучыні нас чакаюць хаатычныя, як у

(працяг на стар. 4)

ЗАЦЕПИЛО!

КОЛЯ-ОППОЗИЦИОНЕР СПЕШИТ НА ВЫБОРЫ

Заявление Александра Лукашенко о том, что его сын Николай «главный оппозиционер в семье», вызвало смех.

Казалось бы, чего только ни рассказывал про своего младшего сына глава Беларуси. Знаем мы и про нелюбовь Коли к червям и ранним просыпаниям, и про детское увлечение «танчиками», и про отсутствие мобильника в школе. И вот новые откровения. Оказывается, Николай еще и оппозиционер!

Об этом Лукашенко признался во время посещения Академии управления при президенте. Так, одна из студенток поинтересовалась у Лукашенко, что он посоветует Николаю, когда тот спросит, куда ему пойти учиться — может, в Академию управления?

— Академию управления он пока не воспринимает. Он у меня главный оппозиционер в семье, — приводит слова президента TUT.BY. — Но может и придет учиться, если поступит. Я говорю: тебя ж может не возьмут даже!

Оказывается, вся причина в неуживчивом и упрямом Колином характере.

— А у него характер похлеще, чем у его отца, лидерский: если ему что-то надо, пока он сам лоб не разобьет, будет идти до конца, спорить… Что ты можешь быть хорошим врачом, учителем, но должен понимать: работая в коллективе, по крайней мере, на первых порах под чьим-то началом тебе придется кому-то подчиняться. Молчит. А я ему: а подчиняться-то ты даже президенту не очень-то…

Конечно, такие признания выглядят забавно. И правда, с чего бы это Коля такой своенравный и отказывается прислушиваться ко мнению окружающих. Вообще непонятно в кого!

Но есть тут и более забавная вещь. Как-то раньше глава Беларуси само слово «оппозиционер» произносил с несколько меньшим пиететом, как правило, снабжая его эпитетами «вшивый» или «отмороженный». А тут получилось прямо с гордостью: «главный оппозиционер в семье»!

Понятно, что, называя так своего сына, Лукашенко вряд ли имел в виду, что Николай требует перед сном обеспечить в стране соблюдение демократических ценностей, вернуть свободу слова и допустить оппозиционеров в парламент. Скорее всего «оппозиционные» взгляды Николая все больше распространяются на чистку зубов перед сном или выбор обеденного меню. Хотя, чем черт не шутит?

Да и сам Лукашенко, видно, уже немножко подзабыл, как выглядят настоящие оппозиционеры. И ближайшая «укомплектовка» парламента, вряд ли ему поможет вспомнить.

Поэтому остается прислушиваться только к мнению доморощенного «оппозиционера» Николая. А там, глядишь, недалеко и до победы «оппозиции» на выборах.

Светлана Метелкина
“Салідарнасць”

ЗЛАЧЫНСТВА

ДАРУЙ НАМ, МАЛЕНЬКАЯ

Чатырохгадовую дзяўчынку зьбіў бацька, пасьля чаго яна памерла ў лякарні. Сьледчы камітэт паведамляе, што мужчына стаў трэсьці дзяўчынку, наносіў удары рукамі і нагамі, а пасьля некалькі разоў кінуў яе на тахту, а таксама ў сьцяну.

Мне страшна ўявіць, што яна адчувала, пакуль гэта адбывалася, але яшчэ больш страшна мне ад таго, што з такімі навінамі нам усім, здаецца, трэба неяк звыкацца.

Бо чаго яшчэ чакаць, калі гвалт у дачыненьні да дзяцей у нас наўпрост ухваляецца прэзыдэнтам? Спачатку Лукашэнка публічна заяўляў, што добрая папруга часам карысная для дзіцяці, а потым казаў, што на месцы сумна вядомай гомельскай настаўніцы адкруціў бы галаву шчанюку (так ён назваў хлопчыка). А калі гэты чалавек нешта заяўляе публічна, яго словы чароўным чынам робіцца больш значнымі за любыя законы, прынятыя ў нашай краіне.

Такім чынам, у Беларусі цяпер ёсьць непісанае, але строгае правіла: біць дзяцей можна і нават трэба. Я ня ведаю, ці быў той бацька, які кідаў сваю чатырохгадовую дачку ў сьцяну, у курсе гэтых заяваў прэзыдэнта, але ён дзейнічаў акурат у адпаведнасьці зь імі. Дачка яго ў нечым не паслухалася, і ён яе пакараў. Зрэшты, ён дасягнуў сваёй мэты — больш яна ніколі яго не аслухаецца.

Я ня ведаю, што трэба было зрабіць, каб гэтай трагедыі не адбылося. Раней пазбаўляць бацькоў бацькоўскіх правоў і забіраць дзіця зь сям'і? Дык маці бацькоўскіх правоў ужо пазбаўлена, а дзяўчынку зь сям'і ўжо забіралі, але бацька нейкім чынам паказаў, што ён выправіўся і гатовы далей выхоўваць дачку. Трэба было неяк даглядаць за сям'ёй? Прымусова вучыць бацьку дзіцячай псыхалёгіі і кантролю над гневам? Я ня ўпэўнена, што гэта ўсё гарантавала б бясьпеку дзяўчынцы, але яўна б не нашкодзіла.

Затое я дакладна ведаю, чаго ні ў якім разе нельга было рабіць. Нельга было кіраўніку дзяржавы заяўляць, што біць дзяцей — гэта правільная справа. Гэтая заява — не проста нечае асабістае меркаваньне і не праява свабоды слова. Гэта наўпроставая легітымізацыя гвалту і ўхваленьне садызму гарантам Канстытуцыі. І, верагодна, мы пакуль не ўяўляем сапраўдны маштаб наступстваў такой заявы.

Маленькая дзяўчынка памерла сёньня ў лякарні ня ў выніку няшчаснага выпадку і не таму, што ў яе бацькі «ня вытрымалі нэрвы». Яе сьмерць — гэта жудасны і адначасова з тым лягічны вынік палітыкі, у якой дзіця — гэта непаўнавартасны чалавек і хутчэй успрымаецца як маёмасьць бацькоў, чым як асоба. Гэта вынік палітыкі, у якой мітычныя «сямейныя каштоўнасьці» важнейшыя за жыцьці рэальных людзей. І, ўрэшце, гэта вынік палітыкі, у якой сапраўднае права голасу мае толькі адзін чалавек. А мы ўсе падладжваемся, больш ці менш пасьпяхова.

Чатырохгадовая дзяўчынка не змагла падладзіцца пад такія правілы, і гэта каштавала ёй жыцьця. Што будзе зь яе бацькам далей, вырашыць суд. Што будзе далей з усімі намі, невядома.

Даруй нам, маленькая. Мы табе не дапамаглі.

Наста Захарэвіч
“Радыё Свабода”

ПАЛІТАЛОГІЯ

(пачатак на стар. №3)
курыцы з адсечанай галавой, дзеянні па ўтрыманні ўлады — нічога іншага каманду прэзідэнта ўжо не цікавіць. <...> У любым выпадку, нічога станоўчага гэты рэжым у краіне не здзейсніць — і не цікава гэта ім, дый немагчыма — практычна любыя разумныя крокі ўступаюць у супярэчнасць з іх асабістымі інтарэсамі. Бо такую сістэму яны пабудавалі — гульня з нулявой сумай, выйграюць ці яны, ці краіна».

Што ж, пагодзімся. Будучыня за хаатычнымі рухамі, але пакуль адпрацаванаму да дробязяў алгарытму правядзення выбараў нішто не пагражае, што і было пацверджанае яшчэ 17 траўня на нарадзе па арганізацыі і правядзенні парламенцкіх выбараў. Цытую: «Патрабаванні да правядзення выбарчай кампаніі нязменныя. Гэта павінны быць сумленныя, справядлівыя выбары, без надуманых абмежаванняў, каб ні ў каго не было сумневаў у іх легітымнасці».

Статыстыка фармавання ўчастковых выбарчых камісій пацвярджае, што заяўленыя 17 траўня патрабаванні будуць рэалізаваны ў поўным аб'ёме. Каб не стамляць чытачоў, колькасць партый, якія вылучылі сваіх прадстаўнікоў у склад участковых выбарчых камісій, рэдукую да чатырох (глядзі табліцу).

Нічога нечаканага не адбылося. Чарговыя парламенцкія выбары абяцаюць быць справядлівымі — па справядлівасці. Справядлівасць вышэйшая за закон заўсёды, калі на тое пайшло. Бываюць несправядлівыя законы, а само паняцце справядлівасці (можна сказаць, філасофскае паняцце) абсалютнае. Таму выходзіць трэба заўсёды з гэтага».

Тыя, хто прэтэндуе на статус асабліва разумных, мне запярэчаць: маўляў, справядлівасць у кожнага свая. Я ведаю, але ці гэта штосьці мяняе? Мы жывем у Беларусі, а не ў Еўропе, дзе «ўсё сціснута, усё задымлены, усё брудна, людзі труцца адзін аб аднаго». У нас чысценька, прасторна, і ў такіх умовах няма сэнсу хапаць адзін аднаго за грудкі з мэтай высвятлення, чыя справядлівасць справядлівейшая.

З АП не паспрачаешся — «паняцце справядлівасці абсалютнае», прычым не столькі ў філасофскім сэнсе, колькі ў практычным. Гаворка, зразумела, ідзе пра «нашу справядлівасць», г.зн. пра справядлівасць, крыніцай якой з'яўляецца сам АП. Каб патлумачыць такі нюанс, звернемся па дапамогу да культуролага Ігара Якавенкі: «Па справядлівасці ёсць шанец урваць тое, што хочацца. А па законе — атрымліваеш толькі тое, што належыць».

…У якасці прыкладу рэкамендую зноў звярнуцца да табліцы. Чаму ад адных партый праз сіта раённых адміністрацый у склад участковых выбарчых камісій праходзіць каля 100% кандыдатаў, а

ЗВЕСТКІ ПРА ВЫЛУЧЭННЕ І ЎКЛЮЧЭННЕ ПРАДСТАЎНІКОЎ ПАЛІТЫЧНЫХ ПАРТЫЙ У СКЛАД УЧАСТКОВЫХ ВЫБАРЧЫХ КАМІСІЙ

Партыя	Вылучана	Уключана	%
Беларуская аграрная партыя	655	637	97,3
Беларуская сацыяльна-спартыўная партыя	660	639	96,3
Аб'яднаная грамадзянская партыя	223	14	6,3
Партыя БНФ	80	5	6,3

зрэшты, як і ўсе папярэднія. Вось такая асаблівасць беларускіх выбараў: адказныя за іх правядзенне кіруюцца не законам, а справядлівасцю. І хто іх у гэтым асмеліцца папракнуць? Яны дзейнічаюць у поўнай адпаведнасці з указаннем АП: «Усё ў законах не прапішаш. І калі дзесьці не хапае заканадаўчай базы — дзейнічай ад другога — каля 6%? Ды таму, што адны партыі — праўладныя, а другія — апазіцыйныя. Паводле закону? Не, не па закону. Але ўсё ў законе не прапішаш, дый гэтага і не трэба рабіць.

(скарочана)

Сяргей Нікалюк
"Новы Час"

НЕВЕРАГОДНА!

АНАРХИСТА ОСВОБОДИЛИ В ЗАЛЕ СУДА

Судья Минского городского суда Петр Орлов признал бывшего политзаключенного анархиста Дмитрия Полиенко виновным в особо злостном хулиганстве и приговорил его к трем годам «домашней химии». Еще один год сняли по амнистии, передает Свобода.

Дмитрий Полиенко вышел из клетки под аплодисменты и приветствия поклонников. С Полиенко также постановлено взыскать 140 рублей судебных расходов и направить на принудительное лечение от алкоголизма.

Суд над Дмитрием Полиенко начался 17 октября и должен был проходить в закрытом режиме. Однако в знак протеста в начале процесса подсудимый попытался вскрыть себе вены.

Впоследствии стало известно, что прокурор Александр Король отказался от остальных обвинений: по ст. 341 УК (нанесение граффити в Куропатах и на здании на улице Охотской), ч. 1 ст. 130 (разжигание вражды к сотрудникам милиции в размещенном на youtube видеоролике), ст. 369 (оскорбление министра (бывшего) МВД Игоря Шуневича в видеоролике).

В результате из-за большого общественного резонанса суд принял решение проводить процесс в открытом режиме.

В течение трех судебных заседаний по делу обнаружилось много противоречий между показаниями потерпевшего и свидетелей, которые были даны во время следствия и прозвучали в суде. Сам Полиенко и его адвокат настаивают на том, что Полиенко использовал перцовый баллончик исключительно для самообороны.

Прокурор запросил у суда признать его виновным и назначить наказание в виде лишения свободы сроком на шесть лет, а на основании закона «Об амнистии» сократить срок на один год. Также принудительно лечить от алкоголизма, а меру пресечения в виде заключения под стражу оставить без изменений, напоминает spring96.org

https://belaruspartisan.by

ВЫРУБАЛАВА

СЛЕДЯТ, ЧТОБЫ В СТРАНЕ БЫЛ ОДИН ПОЛИТИК

«Пятой колонне» раз за разом дают понять, что негоже соваться поперед батьки в пекло... 560 кандидатов из 703 подавших документы зарегистрировано на выборах в Палату представителей. Как видим, власти проредили претендентов, но при этом обеспечили формальный прогресс по сравнению с парламентскими выборами 2016 года. Тогда зарегистрировали 521 кандидата.

Из самого пикантного — то, что за бортом кампании оказались Елена Анисим и Анна Канопацкая. Эти две представительницы идейной альтернативы, получившие мандаты по итогам предыдущих выборов в нижнюю палату, конечно, не совершили революции в Овальном зале, но хоть как-то разнообразили серый фон массы депутатов, демонстрировавших сугубую лояльность.

Кого выбили из обоймы

Кроме Анисим и Канопацкой, выбиты из обоймы и некоторые другие заметные фигуры из числа оппонентов политического режима («пятой колонны», как выражается глава государства). Например, лидер движения «За Свободу» Юрий Губаревич. Он опытный организатор, умеет говорить, заработал в округе авторитет борьбой против уплотнительной застройки.

В столичном Восточном избирательном округе № 107 Губаревич выглядел, пожалуй, слишком серьезным соперником для руководителя провластного объединения «Белая Русь» Геннадия Давыдько. Так что дебаты между ними, на которые рвался оппозиционер, пока не состоятся.

Не зарегистрировали Ирину Халип — журналистку с острым пером, столь же острую на язык, активистку движения «Европейская Беларусь», жену экс-кандидата в президенты Андрея Санникова. Она в порядке троллинга заявляла, что если попадет в Палату, то устроит импичмент Александру Лукашенко. Наверху такой юмор разделять не склонны.

В общем, вертикаль предпочитает, чтобы в кандидатах оказалось поменьше ярких фигур, способных показать себя даже при лапидарных возможностях легальной агитации.

В целом, как заявил пресс-секретарь кампании «Право выбора» Алексей Янукевич, «даже в условиях Беларуси результаты регистрации кандидатов — шокирующие, потому что раньше на этом этапе власти не подходили так [жестко] к исключению представителей демократических сил из кампании».

Прорываться во власть у нас — страшный грех

В Бресте же проредили противников строительства аккумуляторного завода: из четырех баллотировавшихся пропустили одного — Владимира Мороза. Один из тех, кому не повезло, правозащитник Роман Кисляк, в комментарии БелаПАН заявил: «Нам незаконно отказали в регистрации, так как власти испугались активности противников аккумуляторного завода, а также того, что многие жители региона поддерживают их выдвиженцев».

Кисляк сообщил, что решения окружных избиркомов будут обжаловаться. Но результат (не только для брестских, но и для всех оппонентов власти), исходя из опыта, можно спрогнозировать практически безошибочно: ноль по фазе.

В брестском же случае была еще и тирада Лукашенко, когда он наведался в город в сентябре: мол, на проблеме аккумуляторного завода «кто-то хочет политически погреть руки: уже власть менять будут, потому что завод плохой».

Президент многозначительно добавил: «Я хочу, чтобы мудрые, образованные, умные брестчане понимали, что они используют любой повод для того, чтобы прорваться во власть».

Прорываться во власть у нас — смертный грех. Куда прете? Забыли, в какой стране живете? Короче, такие месседжи сверху вертикаль читает безошибочно…

Имитация состязательности, но не более

При этом на нынешних выборах власти стараются создать в большинстве округов имитацию состязательности. Иначе говоря, чтобы в округе было несколько провластных кандидатов.

По реальной конкуренции между ними, по мнению аналитиков, все равно не допустят. «Конкуренция между своими ломает всю систему, весь механизм проведения выборов», — считает эксперт аналитического центра «Стратегия» (Минск) Валерий Карбалевич.

Действительно, нельзя вносить сумятицу в умы вертикали, членов избиркомов, нарушать привычный порядок выведения нужных результатов, особенно когда впереди — выборы главы государства. В таких делах бессменный президент не экспериментирует.

Раскручиваться не дают никому

Ну, а о чем же говорит неудача Анисим и Канопацкой? Будет Палата с пятьюдесятью (точнее со 110) оттенками серого?

Не исключено, что Лукашенко решил: Запад, который сейчас в отношениях с Минском практикует реалполитик, проглотит и такую пилюлю.

Ответ же, почему не повезло Анисим и Канопацкой, очень прост. В стране должен быть один политик. Об этом Лукашенко — и косвенно, и открытым текстом — напоминает даже премьер-министрам. А уж о «пятой колонне» и речи нет. У тех, кто получает базу для раскрутки, прицельно выбивают почву из-под ног.

Так было с Татьяной Короткевич из «Говори правду» после президентских выборов 2015 года, на которых она, по данным НИСЭПИ, набрала 22,3% (официально — 4,4%). Такой успех явно пришелся не по душе тем, кто наверху.

Годом позже Короткевич потерпела неудачу на выборах в Палату. Причем в ее округе пальму первенства отдали именно Канопацкой, на то время почти не известной широкой публике. Заодно прихлопнули и последний оплот независимой социологии — НИСЭПИ.

Сейчас же, как видим, подрезали крылья самой Канопацкой. Конечно, ей подставила подножку еще и родная Объединенная гражданская партия, отказавшаяся выдвинуть от себя, что упрощало бы регистрацию. Но это отдельная история. Впрочем, не уникальная. После выборов 2006 года ревнивые оппозиционные лидеры быстро съели раскрученного экс-кандидата Александра Милинкевича.

Сталкивать лбами деятелей «пятой колонны» — в этом кукловоды системы, и в частности спецслужбы, поднаторели. Но это лишь один из методов.

А вообще режим методично макал в грязь, клал мордой в асфальт всех оппозиционеров, кто более-менее раскрутился. Александр Козулин отсидел в тюрьме после президентских выборов 2006 года и ушел из политики. Большинство соперников Лукашенко на выборах 2010 года после разгрома Площади тоже посидели за решеткой…

(скарочана)

Александр Класковский
https://naviny.by

Заснавальнік і рэдактар: Смолікаў Канстанцін Эдуардавіч
Адрас рэдакцыі: г. Віцебск, вул. 1-я Сенненская д.5, Тэл. +375-29-218-98-38, e-mail: kas_vit@tut.by
Газета выдаецца з лютага 2014 г.
Падпісана да друку 30.10.2019 у 18.20
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.
Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры падтрымцы аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.